

Establishmentek a Royal Navyban - Az 1706-os Establishment

Contributed by Huszár László

2012. December 22. Saturday 20:22

Last Updated 2012. December 22. Saturday 21:42

There are no translations available

Angliában Establishmentnek nevezték a hadihajók máretét, fegyverzetét meghatározó elár-részeket, amelyeket Admiralitás adott ki idénként a hajóépítés szabályozására.

Ezek közül az 1706-os Establishment a Royal Navy (Királyi Haditengerészet) hajóira vonatkozó máretek első általános körvonalát meghatározta. Korábban is láttak már máretelár-részeket, de azok csak egyetlen speciális hajóépítési programot voltak kezelve; egy adott mennyiségű szét, egy adott időtartamra. Ezekkel ellentétben az 1706-os Establishment hosszútávra és minden nagyobb hadihajó építésére vonatkozó elár-részt jelentett.

Előzmények

A hajók máreteit 1677-ben a "Harminc Hajó" építési programban határozták meg elsőszőr. A máretek újabb meghatározása 1691-ben történt, amikor a "Huszonhárom Hajó" program során 17 db 80 tonyos és 10 db 60 tonyos kőfedélzetes sorhajó épült. Habár a programban a máretek elár-re meg voltak szabva, ennek ellenére 4 db 80 tonyos hajó hirtelen felépítésében kószólt el.

Az 1706-os Establishment eredeti formájában már 1705 februárjában létezett, amikor a Navy Board (Haditengerészeti Igazgatóság) rendelete meghatározta a máisodosztályú hajók máreteit. Bár a máisodosztályú hajók állnak az Establishment fókuszában, a Board rendezést jelentett a harmadosztályú (80 és 70 tonyos) a negyedosztályú (60 és 50 tonyos) és az ötödösztályú (40 és 30 tonyos) hajóknál is.

Ritkaságuk és nagyságuk miatt az első osztályú hajókat nem kezelte az Establishment. Ezek egyedi arculatot kaptak. A kisebb hajók ezekkel ellentétben elég olcsók voltak ahhoz, hogy lehetővé tegyék azok egységesebb építését és a kőfedélzetét.

A Navy Board a meglévő hajókat annak megfelelően sorolta be, ahogy azok leginkább megfeleltek az adott osztály alapjait jelentő dimenzióknak.

Végrehajtás

A Navy Board meghatározta a 40, 50, 60, 70, 80, és 90 tonyos hajók máreteit, a 30 tonyosok alattira viszont nem szétletett elár-részt. Miután az utolsó percekben Admiral George Churchill kószótt mág egy kiigaztást, az elár-részt elkészítők a hajógyáraknak azzal az utasítással, hogy azokat szigorúan be kell tartani, és ezeket kell alkalmazni az új építések, valamint az új hajók építésénél. Az új építések általánosan azt jelentette, hogy a hajót teljes darabjaira szedték és anyagjának felhasználásával gyakorlatilag egy új hajót építettek.

Az Establishment végrehajtásával megkezdődött a haditengerészeti adminisztráció hárdt konzervativizmusának korszaka.

Bár nem lesznek jelentős technológiai változások a kővetkező században a haditengerészeti építészeten, az 1706-os Establishment mágis lassan egyre elavultabbá válik a korai 18. században.

Hajó-részek

(A bekeretezett részekben az Establishmentben elár-részei találhatóak)

Máisod osztályú 90 tonyosok

Tápus: 90 tonyos máisodosztályú sorhajó

Tőrfogat: 1551 bm

Hossza: 49,4 m (gundeck) 40,2 m (gerinc)

Szálesség: 14,3 m

Hajász: 5,6 m

Vitorla: teljes vitorlázat

Személyzet: 680 katona és tiszt

Fegyverzet: 96 Őgyő (1703-es Guns Estab.)

Alsó fedélzet: 26 db Ől-Őgyő 32 fontos

Középső fedélzet: 26 db culverin 18 fontos

Felső fedélzet: 26 db Ől-culverin 9 fontos

Quarter fedélzet: 12 db 6 fontos

Forecastle: 4 db 6 fontos

Roundhouse: 2db 6 fontos

Az ekkor megívó hót másodosztályú hajás tőp-tettők a 1706-os Establishment követelményei szerint, beleértve a hármat is, aminek őtőp-tőst őr 1704-1705 között megkezdtek.

Az első hárrom volt a Marlborough 1706 (a őgi Saint Michael), a Blenheim 1709 (a őgi Duchess), és a Vanguard 1710. A tőbbi nagy hajás az alábbi őtemezéssel készült el. A Neptunusz 1710, az Ossory 1711, a Sandwich 1715 és a Barfleur 1716.

Ezek a hajók eredetileg 96 Őgyő voltak az 1703-as Gun Establishment elő-rőjének megfelelően. Őjra fegyverezéskor kőtek az 1716-os Gun Establishment szerint, mint 90 Őgyő. Az alsó fedélzeti nehöz 32 fontosok, a felső fedélzeti 9 fontosok és a középső fedélzeti 18 fontosok száma változatlanul maradt, de 6 db 6 fontost eltávolítottak a felső fedélzeti szabad terület névelésére.

őgy a quarterdecken 10 db, a forecastlon 2 db 6 fontos maradt.

Harmadosztályú 80 Őgyő

Tőpus: 80 Őgyus harmadosztályú sorhajás

Tőfogata: 1283 bm

Hossz: 47,5 m (gundeck) 38,9 m (gerinc)

Szálesség: 13,3 m

Hajászár: 5,4 m

Vitorla: Teljes vitorlázat

Személyzet: 520 katona és tiszt (360 békéidőben)

Fegyverzet: 80 ágyú (1703-as Guns Estab.)

Alsó fedélzet: 26 db 24 fontos

Középső fedélzet: 26 db 12 fontos

Felső fedélzet: 22 db 6 fontos

Quarter fedélzet: 6 db 6 fontos

Nyolc régebbi típusú kőfedélzetes 80 ágyúos hajó tőp-tettek háromfedélzetessé az 1706-ös Establishment. Ezek közül a Boyne és Humber elkészültek 1708-ban, a Russell 1709-ben, a Dorsetshire 1712-ben, a Newark és Shrewsbury 1713-ban, Cambridge 1715-ben és a Torbay 1719-ben.

Emellett két új hajó tőp-tettek ezen előírásnak megfelelően az 1707-ben elveszett Devonshire és Cumberland példányaira. Ezek 1710-re készültek el.

A hajók eredetileg 80 ágyúval rendelkeztek az 1703 Guns Establishment szerint, de amikor ezt felváltotta az 1716-os Guns Establishment az alsó fedélzet 24 fontosait azonos számban 32 fontosokra cserélték. Megszüntettek egy párral 6 fontos a felső fedélzeten és egy párral 6 fontos a quarter fedélzeten, ezáltal 76 ágyú lettek.

Harmadosztályú 70 ágyúsok

Tűpus: 70-gun harmad osztályú sorhajó

Tűfogó: 1069 bm

Hossz: 45,7 m (gundeck) 37,2 m (gerinc)

Szélesség: 12,5 m

Hajászár: 5,3 m

Vitorla: Teljes vitorlázat

Személyzet: 440 katona és tiszt (255 békéidőben)

Fegyverzet: 70 ágyú (1703-ás Guns Estab.)

Alsó fedélzet: 24db 24 fontos

Felső fedélzet: 26 9 fontos

Quarter fedélzet: 12 db 6 fontos

Forecastle: 4db 6 fontos

Roundhouse: 4db 3 fontos

A "Nagy Viharban" 1703. november 27-én egyetlen éjszaka alatt elveszett nagyjából 70 ágyú hajó. Ezek közül a megrendelt a Királyi hajógyárban három kocsával nagyjából hajó. A Northumberland, a Resolution és Stirling Castle 1705-ben, a Nassau pedig 1707-ben készült el. Másik nagyjából is rendeltek 1705-1706 között a hajógyárban. Az Elizabeth és a Restoration 1706-ben, míg egy másik Resolution és a Captain 1708-ban lett kész. Ezek közül a Grafton és a Hampton Courtot 1709-re átépítették. Még hárommat rendeltek meg a meglévő harmadosztályúakhoz. Ezek közül az Edgar és Yarmouth 1709-ben, az Orford 1713-ban készült el. Ezeket a Royal Oak, az Expedition, a Suffolk, a Monmouth és Revenge átépítésre kapott szerződést a hajógyár eredeti fegyverzete 70 ágyúval (1703 Guns Establishment). Az 1716-os szabvány 26 db 24 fontost helyez az alsó fedélzetre, míg a felső fedélzeti 9 fontos demi-culverineket lecseréli 12 fontosokra. További 2 db 6 fontost rak még a quarter fedélzetre, míg a Roundhouse-é kiveszi a 4 db ágyút, hogy az eredeti 70 db-os mennyiség ne változzon.

Negyedosztályú 60 ágyúók

Tápus: 60-ágyúos negyed osztályú sorhajó

Tárfogat: 914 2bm

Hossz: 43,9 m (gundeck), 36,3 m (gerinc)

Szélesség: 11,6 m

Hajószár: 4,8 m

Vitorla: Teljes vitorlázat

Személyzet: 365 katona és tiszt (240 bűkeidben)

Fegyverzet. 64 ágyú (1703 Guns Estab.)

Alsó fedélzet: 24 db 18 fontos

Felső fedélzet: 26 db 9 fontos

Quarter fedélzet: 10 db 6 fontos

Forecastle: 4 db 6 fontos.

Az 1706-os Establishment szerint nagyjából 60 ágyúos hajó készült a tervezésük szerint. Elsőként 1708-ban a Plymouth, 1709-ben a Lion és a Gloucester, 1712-ben a Rippon, míg a meglévő nagyjából a Montagu, a Medway, a Kingstont és a Nottinghamet 1714 után átépítették az új máretek szerint.

Az 1703-as Guns Establishment szerint ezek a hajók 64 ágyút hordoztak. Az 1716 Guns elár-ről lecserélte a 18 fontosokat az alsó fedélzeten 24 fontosokra, a quarter fedélzet és a forecastle 6 fontosainak a számát kettő-kettő darabbal csökkentette. Ennek az eredményeként alakult ki a 60 darabos fegyverzet.

Negyedosztályú 50 Ágyúak

Tápus:50-gun negyed osztályú sorhajó

Tárfogat:703 bm

Hossz:39,6 m (gundeck), 32,9 m (gerinc)

Szálesség: 35 láb a 0 (10,7 m)

Hajóár: 4,3 m

Vitorla: Teljes vitorlázat

Legénység: 280 katona és tiszt (185 békében)

Fegyverzet:54 Ágyú (1703-Guns Estab.)

Alsó fedélzet: 22 db 12 fontos

Felső fedélzet: 22db 6 fontos

Quarter fedélzet: 8 db 6 fontos

Forecastle: 2db 6 fontos

Az Establishment szerint tizenegy 50 Ágyúos negyedosztályú hajó építettek azok példájára, amelyek a Spanyol–Francia háború kezdeti szakaszán elvesztek. A Salisbury 1707-ben, a Falmouth, a Ruby, a Chester, a Romney 1708-ban, a Pembroke 1710-ben, a Bristol, a Gloucester, az Ormonde 1711-ben az Advice 1712-ben, a Strafford 1715-ben állt hadrendbe. Nyolc megépült hajó építettek az új katonai védelmi célok szerint.

Ezek a Dragon 1707-ben, a Warwick, a Bonaventure 1711-ben, az Assistance 1713-ban, a Worcester 1714-ben, a Rochester, a Panther, a Dartmouth 1716-ban lett kész.

Ezeknek a hajóknak a fegyverzete eredetileg 54 Ágyúból állt az 1703-as Guns Establishmentnek megfelelően, de később az 1716-os katonai védelmi célok szerint csökkentették 50 db-ra az alábbiak szerint: alsó fedélzet: 22 db 18 fontos, felső fedélzet: 22 db 9 fontos, quarter fedélzet 4 db 6 fontos, forecastle 2 db 6 fontos.

Átírdosztályú 40 Ágyúosok

Típus: 40-Ágyúos Átírd osztályú hajás

Törfogat: 531 bm

Hossz:36,0 m) (gundeck), 29,7 m (gerinc)

Szélesség: 9,8 m

Hajász: 14,1 m

Vitorla: teljes vitorlázat

Személyzet: 190 katona és tiszt (130 bűkeidben)

Fegyverzet:42 Ágyú (1703 Guns Estab.)

Alsó fedélzet: 18 db 9 fontos

Felső fedélzet: 20 db 6 fontos

Negyed fedélzet: 4 db 6 fontos

Tizenöt 42 Ágyúos Áj hajás Ápált az 1706-os műretekkel a kávetkezék szerint. A Ludlow Castle, a Gosport, a Portsmouth, a Hastings elkészíttek 1707-ben, a Pearl, a Mary Galley, a Sapphire, a Southsea Castle 1708-ban, az Enterprise, az Adventure, a Fowey 1709-ben, Charles Galley 1710-ben, a Launceston 1711-ben, a Faversham 1712-ben, a Lynn 1715-ben. Köt hasonlú kategóriájú hajás Ápált kereskedelmi szerződés alapján a Looe 1707-ben és Diamond 1708-ban, a pályázaton nyertes ajánlattevő William Johnson Blackwall által, amiket aztán megvásárolt a Navy Board. Egy további 40 Ágyúos hajás is Ápált a névleges elárásoknak megfelelő műretekben, a Royal Anne Galley ben, de kiderült hosszabb és karcsúbb, mint a többiek.

A hajásokat az 1703 Guns szerint szerelték fel, majd Ájtfegyverzésre kerültek az 1716-os szerint 40 Ágyúosra: az alsó fedélzet: 20 db 12 fontos, a felső fedélzet 20 db 6 fontos. A quarter fedélzeten és a forecastlon nem voltak Ágyúk.

Átírdosztályú 30 Ágyúosok

30 Ágyúos Átírdik osztályú hajás

Törfogat: 416 17/94 bm

Hossz: 32,9 m (gundeck), 27,4 m

Szélesség: 9,0 m

Hajász: 3,7 m

Személyzet: 145 katona és tiszt (110 békében)

Fegyverzet: 32 Őgyő (1703 Guns Estab.)

Alsó szint: 4db 9 fontos

Felső szint: 22 db 6 fontos

Negyed fedélzet: 6 db 4 fontos

Bár hivatalosan nem voltak elársók a 30-őgyőös hajók mőreteire, a Navy Board az 1706-os Establishmentben megis tett ajánlásokat ezek őpő-tőre, amelyek alapján elkőszőlt aztőn kőt őj 32 Őgyőös őtődosztőlyő hajó, a 1708-ban ős a Scarborough 1711-ben, mőg a Bedford Galleyt őtőpő-tettők valamivel kisebb mőretőre 1709-ben. Az 1716-os Guns Establishment megvőltoztatta a 30-őgyőös fegyverzetőt. Az alsó fedélzet: 8 db 9 fontost, a felső fedélzet: 20 db 6 fontost, a quarter fedélzet : 2 db 4 fontost kapott. Ezek voltak a mősfő őgyőősoros ("demi-batterie) hajók.

Forrás: http://en.wikipedia.org/wiki/1706_Establishment#cite_note-fincha

Huszár László